

ביצים לפעול נגד בן-גוריון ותוכניותיו. כאשר ניסתה חברת המזכירות להרגיע איש קבוצה וחתיק, שעמד בחוץ, אמר לו הלה בועם: "אני יכול לומר לך בפה מלא כי אף על פי שאני קשור בכל נימי למפא"י, נאמן עלי טבנקין יותר מן האיש הזה (בן-גוריון)".

ברור כי עתונות המפלגה ניסתה לשכך את הסערה. דבר הצניע את נאומו של בן-גוריון במועצה, מסר רק כי "הצעתו של ה-חבר בן-גוריון נתקבלה עקרונית". גם ל-שאר העתונות היתה סיבה נכבדה להתעלם מן הנאום: המפלגות חישבו ומצאו כי אם לא ינתן לדברי בן-גוריון כל פירסום, תהיה פעולתם ההורסנית בשורות מפא"י גדולה פי משה.

הפעולה ההורסנית נפסקה השבוע — לפחות לזמן מה. תומכי בן-גוריון ואנשי איחוד הקבוצות והקבוצים הגיעו לפשרה חלקית: בן-גוריון יכתוב איגרת אישית

העם שבשבת רוח משונה

בלוד ירד גבר עיף ממסוס, הוקף מאות עתונאים וסקרנים סתם, אמר כמה מלים סתמיות, ביקש להימלט. כמעט באותה שעה התכנסו מאות ישראלים אחרים באולם תל-אביבי; חגגו בתרועות נצחון את קבורת מפלגתם, רקדו עד אור הבוקר בגנים הציבוריים וברחובות יחד עם חבריהם הח-דשים.

היה קשר בין שיחורו של ישראל אורב-שטיין, הסוחר היהודי שעסק בעסקאות בינ-לאומיות אגדיות ונכלא בסופו של דבר על-ידי קווחתו העיקרית, ממשלת צ'כוסלובקיה (העולם הזה 789), ובין הצטרפות חברי מפלגת השמאל הסוציאליסטי למק"י. שניהם סימנו שלב חדש ביחסים המשונים בין ישראל ובכירות המועצות, שדמו בשנים האחרונות לשבשבת-רוח מסורפת.

לאחר — פנה י' עד כה התקדמו יחסים אלה בייגוג שגעוני, עברו שלשה שלבים:

שלב 1: הצהרת גרומיקו, אחרי דור של מלחמה עקשנית נגד הציונות, למען עצמאות (ערבית) של פלשתיין, נתן הקרמלין נציגיו פקודה של "לאחר — פנה י'". הצבעות של אנדריי גרומיקו ו-ידידיו באר"ם הכריעה את הכף למען הקמת מדינת ישראל. נשק צ'כוסלובקי הציל את צה"ל, הסיבה: הרצון לסלק את האנגלים מארץ-ישראל בדרך הקצרה ביותר.

שלב 2: משפט אורן. אחרי שישראל הצטרפה למעשה לגוש המערבי (ראה רפור-סגיה) חזר העולם הקומוניסטי לעמדתו הקודמת, האשים את הציונות כסוכנת ה-אימפריאליזם, את הציונים כמרגלים. ה-תוצאות: מאסר אורן, עלילת הרופאים ב-מוסקה, סיוצן הצירות בתל-אביב, ניתוקי היחסים.

שלב 3: התקפת השלום העולמית ברית-המועצות החליטה לפלג את "העולם הקפיטליסטי", לקרב אל עצמה את כל ה-יטודות האפשריים. חידוש היחסים עם יו-ס"ר, חיסול עלילת-הרופאים.

פרט קטן עוד היה חסר להשלמת התמו-נה: שיחורו של אורן עצמו, בלעדי לא יכול היה הפצע להגליל. השבוע, כשחזר אורגניזציה לביתו, סקפקו רק מעטים ש-בקרב יצטרפו העתונאים בשהיה-התעופה של לוד, יקדמו את פניו של הגיבור ה-רצשי של משפט פראג.

מפלגות הידיד האויב

ידידנו הגדול ביותר הוא גם אויבנו הגדול ביותר.

שבוע שעבר הוכחה שוב אמיתותה של אימרה עתיקה זו, כאשר נשא דוד בן-גוריון נאום מפתיע במועצת איחוד הקב-צות והקיבוצים, גרם נזק רב למפא"י.

בן-גוריון הגיע למועצה במצב-רוח עכור: הוא חזר זה עתה מהתייעצות עם כמה ממנהיגי מפא"י, אשר הודיעו לו כי לא יסיכמו שהוא ינהל את מערכת-הבכירות משדה-בוקר, הודיעו לו ברורות כי אם יש ברצונו לעסוק במדיניות, עליו לחזור לתל-אביב. לבסוף הושגה פשרה: הוסכם ש-בן-גוריון יצא לפי שעה, לטבריה, אולם הוא לא היה מרוצה, שאף להוכיח לחבריו כי הוא יוכל לומר לאנשי-מפלגתו דברים בלתי-נעימים — והכל ישמעו לו.

את הדברים הבלתי נעימים אמר בן-גוריון בנאומו במועצה. הוא פתח בהתקפת מחץ על התנועה הקיבוצית, האשים אותה ב"הסתאבות", ב"התאבנות", ו"סטאליזם-ריות", ירד מן הבמה בחיוך: הוא היה בטוח כי נאומו השאיר רושם עז.

טבנקין נאמן יותר. הרושם היה עז, אולם הוא היה הסוף לגמרי מן הרושם לו ציפה בן-גוריון. אנשי-הקיבוצים נפגעו קשות, הגיבו במהירות ובחריפות. אמר ח"כ קדיש לוז, חבר קבוצת דגניה: "אנחנו ובן-גוריון לא נמצאים על שטח אחד. בן-דבריו הפעם — ואף פעם — לא הורגשה הדאגה לעניין הקבוצה". הוסיף אמנון שמש מעיין-ברוך: "רק הבוקר וחירות מציגים את התנועה הקיבוצית כפי שהציג אותה בן-גוריון... הוא הצליח לתמריד אותנו נגד כל מלה מדבריו".

המדידה נגד בן-גוריון לא בלטה בנאומים בלבד. היא הורגשה גם במסדרונות-המועצה, אילצה את מזכירות איחוד הקבוצות והק-י

קבוצה אחת שלא תתלהב כלל לשובו של בן-גוריון. הדיפלומטים המערביים בישראל, המתלהבים בזמן האחרון ממדיניותו המתונה והמרוסנת של משה שרת שגרמה לחוסר פעולות-תגמול ישראליות מזה קרוב לחודשיים. דיפלומטים אלה חוששים יותר מפני שרים ישראלים אחרים, וכיחוד מבן-גוריון.

אל תתפעל יותר מרי מגיסמות ידידותיות של שגריר צרפת בישראל, פייר ג'ינבר. אמנם ג'ינבר עצמו ידיד ישראל, אולם ממשלתו אינה נוטה לצאת בגלוי נגד הערבים. דוגמה: מיד אחרי נאומו העברי של ג'ינבר בתל-אביב לפני שבועיים, דאגו חוגים ממשלתיים בפאריס כי "ינתן פירסום רשמי מקביל להכרזת ידידותה של צרפת לערבים".

אם אתה זקוק למכונית, תוכל לבחור דך תוך שנתיים במכונית גרמנית, תוצרת הארץ. אחרי הצלחת קיזר-פרייזר בשטח הייצוא, עומד לקום בקרוב לא רק בית-חרושת אוסטרי למכוניות-משא בעלי מנועי דיזל, אלא גם בית-חרושת שיביא מגרמניה חלקי-מכוניות, במסגרת השינוי מים, ירכיב אותם בארץ בשותפות עם ההסתדרות. הרוח החיה על התכנית: סולל-בונאי שילומאי הלל דן.

כמעט ברור כי הקואליציה הממשלתית לא תתפרק לפני הבחירות באוגוסט 1955, למרות ההשמצות ההדדיות, אלא אם כן תתבררנה באופן פתאומי עובדות מדיניות חדשות לגמרי. כל הדיבורים ההדדיים על פירוק הקואליציה אינם אלא מבוא לתעמולת-הבחירות העתידה.

ייתכן כי הצ"כ יסיכמו לשיטת הבחירות האזוריות של בן-גוריון. בתנאי שיונהגו בה כמה תיקונים, אשר מגמתם העיקרית צימצום זכות הבחירה לבני-הארץ הוותיקים ביחס. בין התיקונים המוצעים: התניית זכות הבחירה באזרחות ישראלית, ונתק בארץ של שלוש שנים לפחות, ידיעת-מה של השפה העברית והוכחה על תשלום מס-הכנסה ומסים עירוניים. מגמת התנאי האחרון היא להוציא מכלל הבחורים את המובטלים, היות והצ"כ משוכנעים כי מפא"י תרכוש את קולותיהם לפני הבחירות על-ידי מתן עבודות-זקק בקנה-מידה גדול.

צפה לכך כי משה סנה יירש את מקומו של שמואל מיקוניס, תוך למעשה משנה, כמוזכיר כללי של מק"י. ההחלטה על כך נתקבלה לפני חודשיים במרכז הקומוניסטי במוסקה, הובאה לארץ על ידי אחד משליחי מק"י, יחד עם אישור סופס סופסו האידאולוגי של סנה כמורה ההלכה העיקרי למק"י בשאלה היהודית. הפקודה מבוקרשת קבעה כי מיקוניס יפנה את מקומו לסנה לאחר שייקלטו אנשי תנועת-השמאל בשורות מק"י, יעברו בהצלחה את תקופת המועמדות, הנמשכת שנה.

עמדת הפועל המזרחי בבחירות הבאות נתונה עתה במח-לוקת המורה. בה בשעה שחוגים מפא"יים הקרובים לבן-גוריון עודם מתכנ-נים גוש-בחירות פועלי גדול, שיכלול את מפא"י, אחדות העבודה, העובד הציוני, הפועל המזרחי, ופועלי אגודת-ישראל, שואפים חוגים אחרים, שבראשם התיצב שרה-התות לשעבר הרב מיימון, להקים מחזש את החזית הדתית האחרונה.

מנגנון ההסברה של השגרירות הבריטית בישראל יורחב במידה רבה, לאחר בואו של השגריר החדש, ג'ון ניקולס. ניקולס, ששימש קודם לכן כאחד ממנהלי מחלקת-ההסברה של משרד-החוץ הבריטי, קיבל הוראות להקים מנגנון-תעמולה שיתחרה בזה של השגרירות האמריקאית.

התואר של יועצים לפקידים ישראלים גבוהים, שאיפשר לנושאי קבל שבר מחוץ למסגרת הדירוג הממשלתי, יבוטל. האוצר הודיע כי הוא ימשיך לשלם את משכורתו של כל יועץ עד תום החוזה שלו, יתן לו לאחר מכן ברירה להמשיך לשרת במשכורת של עובד-המדינה, או לפרוש מן השירות.

כרשת התאבדותו של ישראל סיני תגרום לסכסוך בין מנהיגי הצ"כ לבין ראשי התאחדות-הסוחרים, שהפכו את כל הפרשה לעניין הפגנתי. מנהיגי הצ"כ סוענים כי אנשי מס-הכנסה נהגו בסניי במלוא ההגנות וכי העניין כולו יגרום רק לאובדן פתטי-גיה ניכר לחוגי-המסחר. אגב, איש לא מצא לנכון לציין כי סיני, גיבור-הסוחרים, היה חבר סניף מפ"ם בדרום ירושלים.

האסטרטגים הישראליים יצאו להתקפת-מחץ נגד השמו-עות על צדחות מעופפות שנואו לאחרונה ברחבי הארץ והעולם. הם סוענים כי בזמן האחרון נרשמו מקרים רבים של נפילת מסאורים מסוגים שונים, אולם איש מן המדענים המוכרים הסורקים את השמיים בעזרת טלסקופים משוכללים טרם ראה צלחת מעופפת. עד כה נראו הצלחות רק על ידי בני-אדם רגילים, חסרי כל הבחנה מדעית.

חיים חדשים יוזרמו לאירגון וותיקי-ההגנה, וחבריו עשויים למצוא את עצמם בקרוב בתפקידים מכובדים ביותר. אחרי שהממשלה (במיוחד בן-גוריון) זילזלה באירגון בגלוי משך שש שנים, דחתה את בקשות חבריו לרתם כמתנדבים לתפקידים חשובים, החליטה עתה מפא"י לשנות את עמדתה. סיבה משוערת לשנינו: השפעת אלפי חברי האירגון, ביניהם אנדרחים רבים העמדותי מפתח, על מערכת-הבחירות הקרובה.

לא מן הנמנע כי יוקמו שתי ליגות נפרדות לכדורגל. לאחר המשבר האחרון שפרץ בהתאחדות הכדורגל הישראלית עומדות הנהלות הקבוצות של בית"ר והפועל לארגן משחקי ליגה משלהם. קבוצות-הכדורגל של מכבי לא ישתתפו בה, ישחקו בנפרד.

הולדת האיגוד המקצועי בישראל אינה רחוקה: נחום דמסיק, עי שהיה אלוף זניה באיגוד עומד לאמן מספר צעירים חובבים, להפעם למתארגנים מקצועיים מקונו כי הם יוכלו להתמודד תוך שנה עם טובי המתאגדי פים באירופה.

מתאבד ישראל סיני
אחרי מותו, חזר

לכל חבר באיחוד, יסביר את עמדתו כלפי התנועה הקיבוצית.

אולם היה ברור מראש כי האיגרת לא תבנה את אשר הרס הנאום. אמר אחד מחברי מזכירות האיחוד: "אם איגרת זו תרגיע את הרוחות, מה טוב — ולא, יצטרך מישהו להסיק את המסקנות".

מסים

מצע תלוי

לפני חודש ישובו רוב תועמלני המפל-גות, חיפשו בנרות מצע לבחירות. חיפשו ולא מצאו. היה חשש כי במלחמת-הבחירות הבאה יגידו כל המפלגות בדיקו אותו הדבר. לבסוף הרים תועמלן מוכשר את מבטו, מצא את המצע. הוא היה תלוי על חבל. שמו היה ישראל סיני.

איש לא חקר את הפרשה. בעתונים, נראתה פשוטה בתכלית הפשטות. האיש הלה את עצמו. הוא השאיר מכתב בו אמנם לא האשים איש, אך רמז כי העניין קשור למסים. יותר לא היה דרוש: כל מפלגה בארץ שהאמינה בכוח המספרי של האזרחים שאין להם חשק לשלם מסים החלה רוקדת על חבל זה.

יתכן כי בימים כתיקונם היו רוב האנשים ההגונים סולדים משימוש בטרדיה אישית כה ממאירה לצרכי תעמולה זולה — במי יוחד לפני שהעניין נחקר די צרכו. אולם גם אנשים הגונים מרכיבים משקפים אחי רים בהתקרב מועד בחירות. בבחירות — כמו במלחמה ובאהבה — מותר הכל.

סטרית לחי. השבוע קיבלו תועמלנים חרוצים אלה סטרית לחי מצלצלת. ועדת חקירה ממנוה על-ידי ראש הממשלה, מור כתב משפט עליון לאפרד ויתקון, עורך דין חיים קרוגנולד ונשיא לשכת-המסחר הירושלמית, מנשה אלישר, החליטה פה אחד: מס-הכנסה לא גרם להתאבדות. איש לא הטיל ספק שועדה זו היתה אובייק-טיבית לחלוטין.

למעטים שישבו באולם, שהיה כמעט ריק, של בית-המשפט המחוזי בירושלים